

سیک رفتار

نگاهی به مصادیق پنهان و آشکار بدرفتاری با همسر

بدرفتاری یعنی نازک‌تر از گل به زنت بگویی!

■ مجید محمد*

تعبیر اکثر مـا از بدرفتاری با زـنان در خانواده میزبان و عصبانیت پدر است، که هنگام شور شدن غذا، سر سفره صدایش را برای مادرمان بلند می‌کند، در صورتی که فقط این نیست. پرنده‌ای را در نظر بگیرد که او را نکشی، اما سه‌م او را از آسمان بگیرد تا پرواز را فراموش کند، آن وقت پرنده‌ای مرده داری در قفس. هر وقت سخـن از خـشونت به میان می‌آید تمام فکر ما می‌رود به صحنه‌هایی که در ذهنمان از عصبانیت داریم. داد زدن، دعوا، بر خورد‌های نامناسب و... اما این منتهای رفتار خشونت‌آمیز

مرد، محافظ خانواده است، نه آسیب‌زننده

در گذشته مردها بیش از امروز به دنبال امنیت برای خانواده‌شان بودند. آنها بیشتر شبیه به یک محافظ بودند تا چیزی که اکنون در جامعه و خانواده مشاهده می‌کنیم و همیشه ویژگی دفاع از خود را داشتند و حتی در شکل انسان‌های بدوی همیشه سلاح همراه خود داشتند. اساساً مردها بر اساس ذات خود ویژگی مدافع دارند و همچنین دنبال حاشیه‌امن برای خانواده خود هستند. رفته‌رفته بسیاری از نقش‌ها و رفتارهای مردان تغییر کرد، اما آنچه در طول ادوار مختلف تغییر نکرد این بود که به لحاظ اینکه مردها می‌توانستند از خود دفاع کنند، از دریا باز مستقل شدند و رفته‌رفته به گونه‌ای شدت تا امرای معاش، انتخاب و حق حمایت تربیت شده‌اند. وقتی همسر و فرزندان رهبری خانواده را متکی بر تجربه‌های پدر می‌بینند، همچنین پدر به واسطه در آمدش زندگی را می‌چرخاند و تأمین مایحتاج را برعهده می‌گیرد، بالطبع همه در قبالش رفتاری اطاعت‌پذیرانه پیش می‌گیرند، اما اینها هیچ‌یک دلیل نمی‌شود پدر خانه‌با همسر و فرزندان خود رفتاری غیرعادلانه و خشونت‌آمیز داشته باشد.

مرد عاشق‌پیشه با زنش بدرفتاری نمی‌کند

تناقض رفتار بسیاری از مردان در زمانی که از زنی خوششان می‌آید و برای زندگی انتخابی می‌کنند، خواستگاری می‌روند و... با زمانی که وارد زندگی می‌شوند قابل هضم نیست. آیا این همان مرد عاشق‌پیشه دیروز است؟

وقتی مردی از زنی خوشش می‌آید، نهایت ابراز علاقه را در تمامی رفتارهایش به کار می‌گیرد تا از عرصه عشق چا نماند، تا بتواند زن را جذب خود کند، تا بتواند او را برای همیشه همسر خود کند، تا بتواند از برای یک عمر زندگی مشترک دعوت کند و جواب مثبت بگیرد. بهترین‌ها را برای او می‌خواهد و امن‌ترین قسمت وجود خود یعنی قلب را به او هدیه می‌کند. اما برخی مردها به محض اینکه به مقصود رسیدند، رفتارهایی مغایر با آنچه پیش از این داشته‌اند از خود بروز می‌دهند.

آقای عزیز! همسرت را از پیشرفت محروم نکن

اینکه در اصول و مبانی عرف و دین ما، زن و مرد حقوقی بر گردن هم دارند کاملاً درست و لازم‌الاجراست، اما این را فراموش نکنیم هیچ چیزی نمی‌تواند بهانه شود تا ما با بی‌رحمی در قبال همسر خود دست به رفتارهایی بزیم که در آن رگه‌هایی از خشونت دیده می‌شود. هیچ قانون، عقل و عرفی نمی‌پذیرد که چون مردها به خواستگاری زن‌ها می‌روند، چون آنان اور خانه‌اند، چون حق برخی چیزهای حقوقی با مردان است، آنان طوری رفتار کنند که موجب زخمی شدن روح و جسم و عوطف همسر شود.

اینکه خانهداری از وظایف عمومی خانم‌هاست و مدیریت داخلی زندگی را برعهده دارند درست، اما چنانچه جوری رفتار بشود که مثلاً کار خانه را بهانه کنیم و مانع رشد

علمی، مانع شکوفایی استعدادهای آنها، مانع فعالیت‌های مؤثر و مفیدشان بشویم، درواقع اینها مصادیقی از خشونت و بدرفتاری با زنان است. اگر مردها یکسره در خانه تلویزیون ببینند، استراحت کنند، با تلفن خود مشغول باشند و آزادانه هر فعالیتی بکنند آن وقت مادر مشغول خانه‌داری و آشپزی باشد، بچه‌داری کند و شوهر کمترین فرصت استراحت را به او ندهد، این نمونه‌ای از بدرفتاری با زن است. کار آقایان و خانم‌ها هر یک در جای خود سخت بوده و هست، با روی حق نگذاریم شاید خانم‌ها نتوانند به آقایان در کارشان کمک کنند و برعکس آقایان بتوانند به خانم‌ها در خانه کمک کنند، اما همان که حضور مردها به واسطه کارشان در جامعه منجر می‌شود و خانم‌ها اینگونه نیست، این خودش جای کمی تأمل دارد.

جلو‌های متنوع بدرفتاری علیه زنان

خانم وزیرپناه، روان‌شناس و آسیب‌شناس اجتماعی در این زمینه می‌گوید: عواقب خشونت روانی علیه زنان در سطح فردی، خانوادگی و اجتماعی دارای هزینه‌های مادی و روانی بسیار بالایی می‌باشد.

به گفته وی بنا به تعریف سازمان بهداشت جهانی، سوءرفتار یا خشونت به استفاده عمدی از نیرو و یا قدرت فیزیکی یا تهدیدرویی دیگران اطلاق می‌شود که می‌تواند بدون آسیب ظاهری یا همراه با جراحت، آسیب روحی– روانی، اختلال رشد، محرومیت‌های گوناگون و حتی مرگ باشد. چنانچه این نوع رفتار در چارچوب خانواده و بین زن و شوهر یا پدر با دختر خود باشد، از آن به خشونت خانگی تعبیر می‌شود.

درد

اگر مردها یکسره در خانه تلویزیون ببینند، استراحت کنند، با تلفن خود مشغول باشند و آزادانه هر فعالیتی بکنند آن وقت مادر مشغول خانه‌داری و آشپزی باشد، بچه‌داری کند و شوهر کمترین فرصت استراحت را به او ندهد، این نمونه‌ای از بدرفتاری با زن است.

عمل اعمال خشونت و بدرفتاری و تمایل به آن هم ذاتی و هم اکتسابی می‌باشد ولی در هر دو صورت، محرک‌های محیطی باعث بالفعل شدن آن و یادگیری آن شده‌اند. نقش خانواده‌های خشن و پرخاشگر در تأثیر و افزایش آن در کودکان بسیار قطعی و اجتناب‌ناپذیر است. نقش چنین خانواده‌هایی الگویی و تقویت این رفتار هاست. پدران و شوهران خشن امروز، کودکان والدین خشن دپروز هستند؛ زیرا اعمال خشونت، رفتاری اکتسابی است و خانواده‌های خشن، بسیار سهل و آسان‌واز نزدیک رفتارهای خشن را در اختیار کودک قرار می‌دهند، پس خانواده‌های پیشگیرانه در بطن خانواده اولین راهکار پیشگیری از بروز خشونت است.

بدرفتاری علیه زنان فقط به کتک زدن و تیبیه‌های جسمی گفته نمی‌شود. کلمات توهین‌آمیز، شک، بدبینی که برخی مردان آن را خوش‌غیرتی می‌دانند همان خشونتی است که بر زنان اعمال می‌شود و هیچ‌گاه هیچ‌کس نمی‌فهمد این زن از چه درد می‌کشد و چه می‌خواهد و چه رُیاهایی در سر دارد.

بدرفتاری علیه زنان در همه طبقات اجتماعی، اقتصادی، نژادی، سنی و جغرافیایی ممکن است یافت شود. بدرفتاری‌های روانی علیه زنان ممکن است به صورت دشنام و به کار بردن کلمات رکیک، بهانه‌گیری‌های بی‌درسی، داد و فریاد و بداخلاقی، بی‌احترامی، رفتار امرانه و تحکیم‌آمیز و دستور دادن‌های بی‌درپی، تهدید به آزار، تحقیرزن، قهر و صحبت تک‌کردن و ممنوعیت ملاقات با دوستان و از بین بردن اعتمادبنفس وی به روش‌های مختلف و محروم کردن او از حقوق طبیعی و قانونی باشد. این نوع خشونت موجب بروز روحیه پوچی یا خودنابودسازی، گریز از مشارکت اجتماعی و اضطراب در زنان می‌شود.

راهکارهایی برای مقابله با بدرفتاری علیه زنان

۵

«زن سازشکار» و «زن صبور» می‌دهند، در حالی که صبوری به معنای پذیرش هر شرایط و هر بدرفتاری نیست. زن آسیب‌دیده، شیری است که خودش قفسی را به دور خود بسته که میله‌های آن از بهانه‌های مختلف

سیک زندگی

سیک زندگی ۸۸۶۹۴۷۱

درد

تناقض رفتار بسیاری از مردان در زمانی که از زنی خوششان می‌آید و برای زندگی انتخابی می‌کنند، خواستگاری می‌روند و... با زمانی که وارد زندگی می‌شوند قابل هضم نیست. آیا این همان مرد عاشق‌پیشه دیروز است؟ وقتی مردی از زنی خوشش می‌آید، نهایت ابراز علاقه را در تمامی رفتارهایش به کار می‌گیرد تا از عرصه عشق چا نماند، تا بتواند زن را جذب خود کند، تا بتواند او را برای همیشه همسر خود کند، تا بتواند از او برای یک عمر زندگی مشترک دعوت کند و جواب مثبت بگیرد. اما برخی مردها به محض اینکه به مقصود رسیدند، رفتارهایی مغایر با آنچه پیش از این داشته‌اند از خود بروز می‌دهند.

بی‌مقدمه، بی‌تعارف

روایت‌هایی از نامهربانی مردان به زنان

او ضعیفه نیست، تو ضعیفش می‌کنی!

■ مجید محمد

درست مثل کسی که هم از پرواز خوشش می‌آید هم از پرنده، اما پرنده‌اش را در قفس انداخته باشد؛ مردهایی را می‌گویم که مدام در حال بدرفتاری علیه زنان خود هستند آن هم در خانه خودشان. نمونه‌هایی را که در ادامه می‌آید، بخوانید.

۱- همسر عزیزم تو که می‌دونی من چقدر عاشقت هستم، ولی کامپیوتر می‌خواهی چه کار؟

صراحتاً بی‌خودی نکن... زن‌است دیگر، اگر به خودش نرسد، خرید برای خودش نرود، موهایش را برایت رنگ نکند، همین نصف توجهی هم که به او داری دیگر نخواهی داشت! می‌گوید: «محسن جان یک کم پول می‌دی من برم آرایشگاه؟»

می‌گویی: «چه خبر؟ مگه عروسیه هر هر ماه بری آرایشگاه؟ من پول زیبایی ندارم‌ها گفته باشم...» یکی هم نیستت به تو بگوید عزیز من! مرد نیستت که با یک ماشین هم موهایش را کوتاه کند هم ریشش را، هزار دنگ و فنگ دارد.

۳- به نظر برخی مردان به نقل از عباس آقای مرد سالار: زن باید خانه‌داری کند، بشوید، جارو بزند، در همین حال خورشت را هم روی اجاق مراقب باشد نسوزد، در همین حین به تلفن جواب هم بدهد، در همین حال در برابر مرد خانه باز کند. تازه باید جلوی شوهرش خوش عطر و زیبا ظاهر بشود. مردش هنوز ننشسته، پس از خوشامدگویی جای دست او بدهد که لب‌سوز و لب‌دوز باشد. لباس فرادی ایشان را اتو بزند، جوراب‌هاش را بشوید، بوی عرق تند مردانه‌اش را تحمل کند و بگوید حمام برو... تازه اینها فقط بخشی از وظایف زن‌ها در خانه‌است! باقی‌اش بماند.

۴- و چون زنان درآمدی ندارند به آنها باید زور گفت؟ و بابت هر باری که گفت پول در کارت‌م واریز کن جوری برخورد کنیم که از کرده خود شیمان بشوند.

۵- شنیده‌ایم زنی به همسرش گفته است من مریضی زنانه‌ای دارم، مهمانی را کنسل کنی بهتر است. مرد با مشت و لگد به جان زنش افتاده و گفته است: «چی شد؟ چی گفتی؟ زنت پدر و مادر من که شد مریضی شما ظهور کرد، تا حالا کجا بودی؟ سالم بودن هات برای خودت و برادر و خواهراته، مدامم که خونه ما هستن... من این حرف‌ها حالیم نیست... تو روت می‌شه اصلاً این رو بگی؟ برو خودت زنگ بزن بگو من مریضم، شما هم نبایید.»

۶- آقای من، چرا به این فکر نمی‌کنی که خانم شما یک انسان است و باید از تمام حقوق در خانه و خانواده حتی در جامعه به همسران خود می‌شوند. افراد ناپخته، بی‌حوصله، وابسته و متزلزل و کسانی که از احساس بی‌کفایتی رنج می‌برند بیشتر علیه زنان بر تکب خشونت و بدرفتاری می‌شوند. -کمک به زنان در راستای استقلال مالی. وقتی زن توانایی رفع نیازهای مادی خود را داشته باشد، به احتمال بیشتر در مقابل خشونت ایستادگی و کمتر سکوت می‌کند.

-یکس از بهترین راه‌های مقابوم کردن زنان در مقابل خشونت یا ترمیم روان زفانی که مسورد بدرفتاری قرار گرفته‌اند، حضور در فضاهای حمایتگر روانی است. شرکت در گروه‌های مشاوره و یادگیری روش‌های شادسازی خود، ارتقای اعتمادبنفس، خودشکوفایی، روش‌های استراحت روانی و روش‌های برقراری ارتباط مؤثر، روش‌های تصمیم‌گیری، پیدا کردن راه‌حل(حل مسئله) با توجه به شرایط فرد به زنان کمک‌شایانی خواهد نمود.

-آموزش و ایجاد عادت مراجعه به مشاور، روان‌شناس یا مددکار اجتماعی و صحبت کردن با وی نیز به زنان کمک خواهد نمود تا در مواقع مقابله باخشونت، بتوانند با دشواری کمتری در اعتماد کردن، به مشاوران مراجعه کنند.

-ایجاد خدمات حمایتی روانی در دسترس ویژه بانوان یکی از روش‌های کمک به پیشگیری از این معضل است که دولت باید انجام دهد. مانند خسته‌های سلامت و سراهای محله که به طور قانونی بیشتر دستشان باز باشد و اعمال نفوذ کنند. -در پایان باید گفت برای پیشگیری، تشخیص، کنترل و ترمیم زنان در مقابل خشونت، تمام ارکان جامعه، از اعضای خانواده تا دولت، نقش مهمی دارند که عدم کارایی هر یک، باعث عدم کارایی مؤثر در حمایت از زنان می‌شود و برنامه‌ریزی‌های فردی و گروهی باید با در نظر گرفتن تمام این عوامل انجام گیرد.

*مددکار اجتماعی و مشاور خانواده